

4. september 2026

UKA 2026/265

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 malillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik imaattumik siunnersuuteqarpunga:

Kommunit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut imminut pigisunut isumaqatiginninniarnerni nukittunerusumik inissisimanissaat qanoq nukittorsarsinnaaneripput aammalu meeqqanik, inuusuttunillu inissiinermi akinik ersarissuutitsinerunissaq qanoq qulakkeersinnaaneripput pillugit, apeqquteqaat aallaavigalugu oqallinnissamik siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Bo Martinsen, Demokraatit)

Meeraq angerlarsimaffiup avataanut inissinneqaraangat, pitsaanerpaamik ikiorserneqarnissaa qulakkiissallugu inuiaqatigiittut akisussaaffeqarpugut. Meeqqap pisariaqartitai salliunneqartuaannassapput. Kisianni kommunit neqeroorutitik pisinermi naleqquttumik akiliisinneqarnissaat, aningaasallu sumut atornerqarnersut ersarinnissaa ilutigisaanik qulakkeertariaqarparput.

Tamanna oqallisigissallugu patsisissaqarluarpoq. Deloittep inissiinermut suliasaqqarfimmik misissueqqissaarnerata takutippaa, inissiinernut aningaasartuutit tamarmiusut 2018-imit, 2024 tikillugu 50 procentingajannik qaffassimasut. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut imminut pigisunut aningaasartuutit piffissami tassani 80 procentit sinnerlugit qaffapput, Naalakkersuisullu paasissutissiissutigalugu Namminersorlutik Oqartussat namminneq ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiutaannut aningaasartuutit 18 procentimik¹ qaffattut.

Akigititat ullumikkut aalajangersarneqartarnerat tunngaviusumik ajornartorsiutaasoq Naalakkersuisut namminneerlutik tikkuarmassuk soqutigintartaraa. Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni imminut pigisuni akigititat, angerlarsimaffiit aamma kommunalbestyrelsip imaluunniit kommunit sinniisaasa akornanni isumaqatiginninniarnikkut aalajangersarneqartarput. Ilutigisaanik Naalakkersuisut miserratiginngilaat, isumaqatiginninniarnerni taakkunani kommunit ilungersunartumik inissisimasinnaasartut, tamanna akit qaffasippallaalernerinik kinguneqarsinnaasoq².

Demokraatit isumaqarpugut, tamanna asuliinnaanngitsumik tigusariaqaripput. Kommuni meeqqamik angerlarsimaffiup avataanut tassangaannartumik inissinneqarnissaminik pisariaqartitsisumik tigummisoq, imaangilaq isumaqatiginninniarnerni nukittuumik inissisimasooq. Inissiiniarneq akisummat, kommuni meeqqamut neqeroorummik ujaasinngiinnarsinnaanngilaq. Inissat piukkunnartut ilutigisaanik killeqarpata, kommunip naameernissaminut imaluunniit akikinnerusumik toqqaanissaminut periarfissai assinganik killeqassapput. Tamanna pillugu kommunit, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfiit imminut pigisut akornanni

¹ Meeqqanik, inuusuttunillu inissiisarnerni aningaasartuutitik misissueqqissaarneq (Deloitte 2025), § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut 088/2026-imut akissut

² § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut 088/2026-imut akissut

isumaqatiginninniarnerni naligiinnersumik qanoq atugassaqartitsilersinnaanerluta oqallisigisariaqarparput.

Inissiierni tamani akisunerpaamik aalajangersimasumik akeqartitsinissaq imaanngilaq aaqqiissutaasoq. Meeqqat assigiinngitsunik pisariaqartitsipput, ilaallu immikkut ilisimasalinnit aamma annertuumik tapersorsorneqarnissaminnik imak pisariaqartitsisartigaat, inissinneqarnerat allaninngarnit pissusissamisuuginnartumik akisunerussalluni. Kisianni imaattariaqanngilaq, akigititaq paasiuminaassasoq. Ulloq, unnuarlu akigititanik aalajangersaanissamut nunami ataatsimut tunngaveqarnissaq periarfissaasinnaavoq. Immaqa najoqqutassatut nalinginnaasumik akigititat imaluunniit meeraq immikkut pisariaqartitaqartillugu neqeroorutinut aalajangersimasunut qaffasinnerpaamik akigititat uppersarsakkamik tapiissuteqarnissamut periarfissallit. Taamaalilluni aki neqeroorutigineqartoq naleqqunnersoq kommunit naliliinissaminut aallaavissaqarluarnerussapput.

Ilutigisaanik ullormut, unnuamullu akigititaq sumik matussusiinersoq annertunerusumik ersarinnerusariaqarpoq. Paaqqinnittarfik allanit akisunerungaatsiarpat, assigiinngissutsimut tassunga suna patsisaanersoq takuneqarsinnaasariaqarpoq.

Inissiiernut pisortat aningaasaataat atorineqartillugit akip, suliniutillu akornanni ataqatigiinnerup takunissanut kommunit periarfissaqartariaqarput. Annertuumik akitsuinerit meeqqanut pitsaanerusumik, annertunerusumilluunniit suliniutinik imaluunniit pissutsinik allanik patsiseqarnersoq aamma malinnaavigineqarsinnaasariaqarpoq.

Ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut imminut pigisunut pasinarsaariartoqanngilaq. Meerartatsinnut, inuusuttortatsinnullu pisariaqartitsinerpaat ilaannut pingaarutilimmik suliassamik suliaqarput. Kisianni kommunit isumaqatiginninniarnermi sanngiitsumik inissisimanerat akinik akitsorsaaratarsinnaasoq Naalakkersuisut namminneerlutik tikkuarpassuk, sinaakkutit pitsaanerulersinneqarsinnaanersut misissussallugu politikeritut pisussaaffeqarpugut. Aaqqiissuteqarnissami kommunit piviusunik periarfissinneqarnissaat aamma pineqarpoq. Ilaqutariinnut inissiierni aningaasartuutit 2021-mit 2024 tikillugu 143 millioner koruuninit, 141 millioner koruuninut ikilerialaarput, killuanillu ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut imminut pigisunut aningaasartuutit 43 procentit missaannik qaffariarlutik. Nikinganeq taanna, inisseeriaatsini nikinneq aningaasartuutit qaffannerinut patsisaaqataasoq Naalakkersuisut namminneerlutik tikkuarpaat³.

Imaanngilaq aningaasanik sipaarniarluta meeqqat ilaqutariinnut inissittassagigut. Meeqqap pisariaqartitai aalajangiisuujuaannassapput. Kisianni ilaqutariinnik paarsisartunik amigaateqarneq patsisaalluni kommunit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmi inissamik akisuumik pisisariaqartassappata, naak ilaqutariinnut inissiineq suliatigut pitsaanerusinnaagaluartoq, taava inuttut aamma aningaasatigut ajornartorsiuteqarpugut. Tamanna pillugu isumaqatiginninniarnermi kommuni nukittunerusumik inissisimanissaani, ulloq unnuarlu akigititaq isumaqatiginninniutigineqarnissaanut kisimi tunngassuteqanngilaq. Kommunit amerlanerusunik periarfissinneqarnissaasa, ersarissuutitsinerunissap aamma akip, pitsaassutsillu nallersuunnissaannut

³ § 37 naapertorlugu apeqquaqammut 088/2026-imut akissut

pitsaannerusumik tunngavissaqarnissap qulakkeerneqarnissaanik aamma tunngassuteqarpoq.

Tamanna tunuliaqutaralugu kissaatigaara, Inatsisartut aamma Naalakkersuisut tulluuttumi apeqqutitut pingasunut isummissasut:

- Kommunit isumaqatiginninniarnermi nukittunerusumik inissisimalersillugit, akigititanullu naleqqutinngitsumik qaffasissunut pitsaannerusumik illersorneqalersillugit, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinni imminut pigisuni assigiimmik ullormut, unnuamullu akigititanik nunami sinaakkutinik atuutsilersitsisoqartariaqarpa?

- Inuttalersuineq, ikiorsiineq, tapiissutit, aningaasartuutillu allat ilanngullugit kommunit sunut akiliuteqartarnerlutik ersarissumik takusinnaaniassammatigit, ullormut unnuamullu akigitat ersarissuunissaannik sakkortusisamik piumasaqaasiortoqartariaqarpa?

- Suliatigit isigalugu allamut inissiinissaq meeqqamut pitsaannerusussaagaluartoq kommunit ulloq unnuarlu paaqqinnittarfimmik akisuumik toqqaasariaqalersinnagit, ulloq unnuarlu paaqqinnittarfinnut inissiinernut periarfissat allat amerlanerusut qanoq qulakkeersinnaavagut, matumani ilaqutariit paarsisartut amerlanerusut aamma pitsaannerusut ilanngullugit?

Demokraatit isumaqarput, meeqqap pisariaqartitai salliunneqartuaannarlutik, ilutigisaanilli kommunit aningaasatigit illersorneqarsinnaasumik iliuuseqarnissaminnut sakkussaarlutik inisseeriaaseqassasugut. Taamaattoqassappat akit isumaqatiginninniutigineqarnerini ersarissuutitsisoqartariaqarpoq, qinigassat amerlanerusariaqarput, nukittunerusumillu inissisimasaqariaqarluni.

Meeqqat ikiortariallit sipaarniarfigissanngilagut. Aningaasat meeqqat pisariaqartitamisut ikiorneqarnissaannut atorneqarnissaat, kommunillu akiliutiminnut naleqquttumik piumasaqaasiorsinnaanissaat qulakkiissavarput.

Isumaqatiginninniarnerni kommunit nukittunerusumik inissisimalernissaannut qanoq iliorsinnaanerput, inissiisarnernilu qanoq ersarinnerulersitsinnaanerput pillugit partiit sinnerisa, Naalakkersuisullu isummersuutaasa tusarnissaannut qilanaarpunga.